

เอกสารคำสอน

ชุดวิชา 92322 ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการสหกรณ์
หน่วยที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการสหกรณ์

อาจารย์วรชัย ลิงหฤกษ์

สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ต. บางพูด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี
โทรศัพท์ 02-5048046 – 48
แฟกซ์ 02-5033578

คำนำ

เอกสารการสอนชุดวิชา ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการสหกรณ์นี้ ครอบคลุมเนื้อหาที่เกี่ยวข้องในเรื่องของความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เครือข่ายคอมพิวเตอร์ การสื่อสารข้อมูล ระบบฐานข้อมูล การพัฒนาระบบสารสนเทศ การบริหารโครงการและการบำรุงรักษาระบบสารสนเทศ การจัดการระบบสารสนเทศการตลาด การผลิต การควบคุมสินค้าคงเหลือ การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การบัญชีการเงิน การควบคุมและการประเมิน ระบบรักษาความปลอดภัยและจริยธรรมกับงานคอมพิวเตอร์ และการประยุกต์ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการสหกรณ์ทั้งในภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตร โดยมุ่งหวังให้ความรู้แก่นักศึกษาและผู้สนใจทั่วไป โดยเนื้อหาในหน่วยที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ เพื่อการจัดการสหกรณ์ มุ่งให้ความรู้ในเรื่องวิวัฒนาการของระบบสารสนเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศในสหกรณ์ การพัฒนาระบบสารสนเทศ ผลกระทบและแนวโน้มของระบบสารสนเทศกับการจัดการสหกรณ์ ซึ่งเนื้อหาดังกล่าวนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่นักศึกษาและประชาชนผู้สนใจทั่วไป

สารบัญ

คำนำ.....	2
สารบัญ.....	3
รายละเอียดชุดวิชา.....	4
แผนผังแนวคิดหน่วยที่ 1	5
แผนการสอนประจำหน่วย	6
แบบประเมินผลตนเองก่อนเรียนหน่วยที่ 1	8
ตอนที่ 1.1 การจัดการระบบสารสนเทศในสหกรณ์	10
ตอนที่ 1.2 เทคโนโลยีสารสนเทศและระบบสารสนเทศในสหกรณ์	14
ตอนที่ 1.3 ระบบสารสนเทศกับการจัดการสหกรณ์ในยุคโลกาภิวัตน์	16
แนวตอบกิจกรรมหน่วยที่ 1	19
แบบประเมินผลตนเองหลังเรียนหน่วยที่ 1.....	23
เฉลยแบบประเมินผลตนเองหน่วยที่ 1	25
บรรณานุกรม	25

รายละเอียดชุดวิชา

ชุดวิชา 92322 ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการสหกรณ์

(Management information systems of cooperative)

คำอธิบายชุดวิชา

แนวคิดของระบบเกี่ยวกับการจัดการ การนำวิธีเชิงระบบมาใช้ในการจัดการข้อมูลเพื่อการบริหาร พัฒนาการของการประมวลผล ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และการสื่อสารข้อมูลความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับฐานข้อมูล การพัฒนาระบบสารสนเทศ ประโยชน์ของระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการและการนำไปใช้ การประยุกต์ใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการสหกรณ์

วัตถุประสงค์

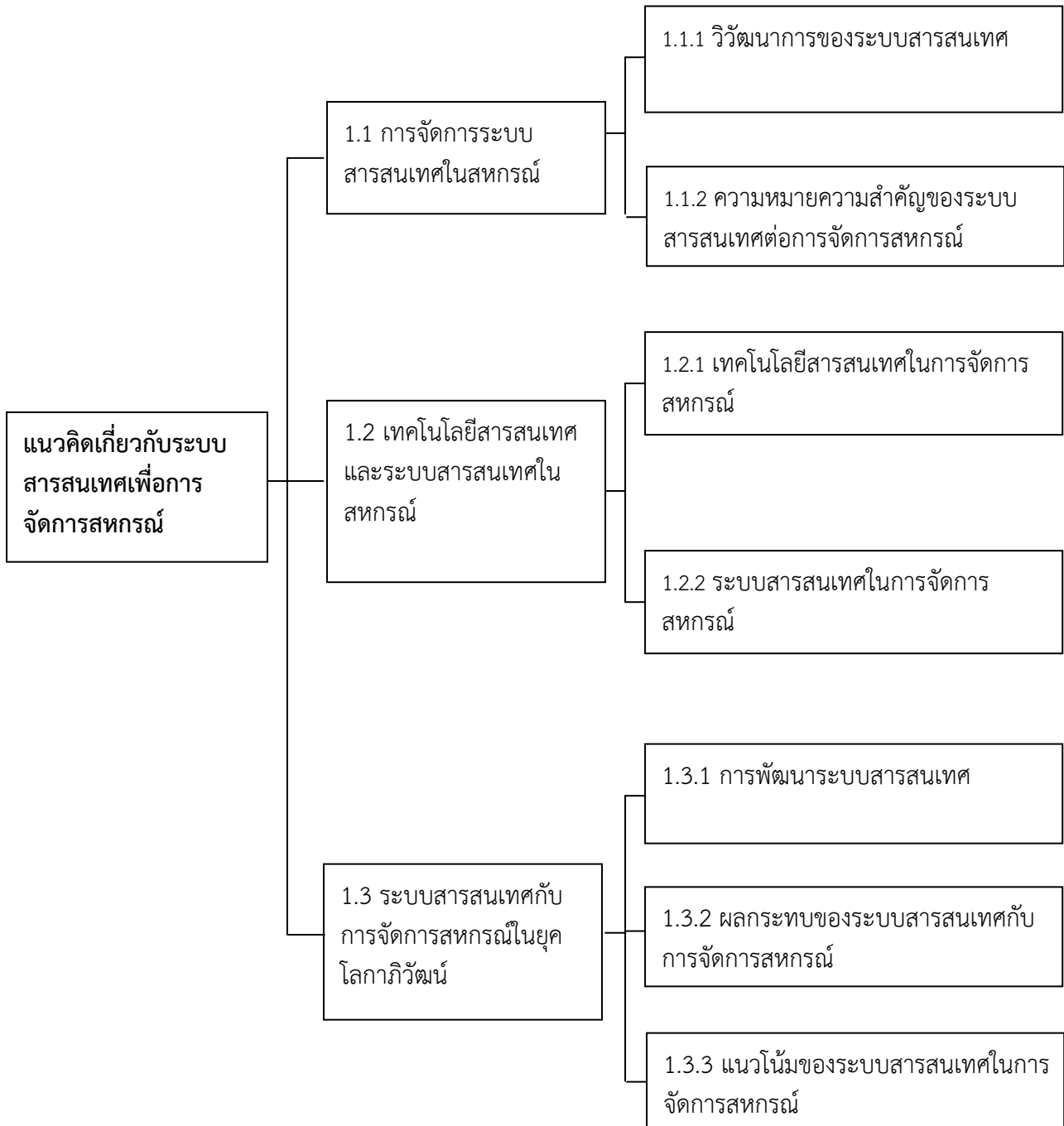
1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการจัดการและแนวคิดเกี่ยวกับระบบสารสนเทศเพื่อจัดการ
2. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการนำวิธีการและกระบวนการสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการสหกรณ์
3. เพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการสหกรณ์

รายชื่อหน่วยการสอน

- หน่วยที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการสหกรณ์
- หน่วยที่ 2 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เพื่อการจัดการสหกรณ์
- หน่วยที่ 3 เครือข่ายคอมพิวเตอร์และการสื่อสารข้อมูลเพื่อการจัดการสหกรณ์
- หน่วยที่ 4 ระบบฐานข้อมูลเพื่อการจัดการสหกรณ์
- หน่วยที่ 5 การพัฒนาระบบสารสนเทศของสหกรณ์
- หน่วยที่ 6 การวางแผนคอมพิวเตอร์ในสหกรณ์ การจัดซื้อจัดจ้างการบำรุงรักษา
- หน่วยที่ 7 ระบบสารสนเทศกับการจัดการสหกรณ์
- หน่วยที่ 8 ระบบสารสนเทศการตลาดของสหกรณ์
- หน่วยที่ 9 ระบบสารสนเทศด้านการผลิตและการควบคุมสินค้าคงเหลือของสหกรณ์
- หน่วยที่ 10 ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการทรัพยากรมนุษย์
- หน่วยที่ 11 ระบบสารสนเทศการบัญชีและการเงินของสหกรณ์
- หน่วยที่ 12 ระบบสารสนเทศเพื่อการควบคุมและการประเมินสหกรณ์
- หน่วยที่ 13 ระบบรักษาความปลอดภัยและจริยธรรมกับงานคอมพิวเตอร์ของสหกรณ์
- หน่วยที่ 14 กรณีศึกษาการประยุกต์ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการสหกรณ์นอกภาคการเกษตร
- หน่วยที่ 15 กรณีศึกษาการประยุกต์ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการสหกรณ์ภาคการเกษตร

แผนผังแนวคิดหน่วยที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการสหกรณ์

แผนการสอนประจำหน่วย

หน่วยที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการสหกรณ์

1. คำโครงเนื้อหา

- ตอนที่ 1.1 การจัดการระบบสารสนเทศในสหกรณ์
  - 1.1.1 วิวัฒนาการของระบบสารสนเทศ
  - 1.1.2 ความหมายความสำคัญของระบบสารสนเทศต่อการจัดการสหกรณ์
- ตอนที่ 1.2 เทคโนโลยีสารสนเทศและระบบสารสนเทศในสหกรณ์
  - 1.2.1 เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการสหกรณ์
  - 1.2.2 ระบบสารสนเทศในการจัดการสหกรณ์
- ตอนที่ 1.3 ระบบสารสนเทศกับการจัดการสหกรณ์ในยุคโลกาภิวัตน์
  - 1.3.1 ระบบพัฒนาระบบสารสนเทศ
  - 1.3.2 ผลกระทบของระบบสารสนเทศกับการจัดการสหกรณ์
  - 1.3.3 แนวโน้มของระบบสารสนเทศในการจัดการสหกรณ์

แนวคิด

1. ระบบสารสนเทศเป็นระบบที่ช่วยสนับสนุนการทำงาน การบริหาร การวางแผน การตัดสินใจ การวิเคราะห์ การควบคุมและติดตามผลการดำเนินงานของสหกรณ์ โดยสารสนเทศในปัจจุบันได้มีการนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาปรับใช้และก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมากมาย ซึ่งระบบสารสนเทศเป็นตัวกลางในการขับเคลื่อนในการจัดการดำเนินงานของสหกรณ์ และสามารถสนับสนุนในการตัดสินใจของผู้บริหารของสหกรณ์ได้ โดยความสำคัญของระบบสารสนเทศนั้นเป็นการนำคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยจัดการข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ได้มาเพื่อสารสนเทศเพื่อนำไปประกอบการตัดสินใจ ดังนั้นระบบสารสนเทศจึงประกอบด้วย ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ ผู้ใช้ กระบวนการ และข้อมูล ซึ่งความสำคัญก็เพื่อสามารถจัดการกับสารสนเทศได้ดีภายใต้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นย่อมจะดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล ทำให้เกิดความได้เปรียบในเชิงแข่งขัน และสามารถนำองค์การบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้
2. การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการสหกรณ์นั้นจะต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายไม่ว่าจะเป็นระบบคอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ และระบบเครือข่าย โดยโปรแกรมที่ใช้ในสหกรณ์สามารถที่จะประยุกต์ในงานของสหกรณ์ได้หลายประเภท เช่น ส่วนงานหลักประกอบด้วย ระบบงานทะเบียนสมาชิกและหุ้น ระบบงานทะเบียนเงินกู้และการค้าประกัน ระบบงานเงินฝาก และระบบงานบัญชีการเงิน ส่วนระบบงานเสริมประกอบด้วย ระบบจัดเก็บเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ระบบแคร์เตอร์เซอร์วิสและระบบบริการ Internet/Intranet Website ซึ่งระบบสารสนเทศในการจัดการสหกรณ์สามารถแบ่งออกได้ 6 ประเภท คือ ระบบการประมวลผลข้อมูล ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ ระบบสารสนเทศเพื่อผู้บริหารระดับสูง ระบบสำนักงานอัตโนมัติ และระบบผู้เชี่ยวชาญ

3. การพัฒนาระบบสารสนเทศนั้นจะต้องวิเคราะห์ ออกแบบสารสนเทศให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยแนวทางในการพัฒนาระบบสารสนเทศนั้นมีหลายแนวทางและสามารถรองรับการเติบโตและการเปลี่ยนแปลงในอนาคตผลกระทบของระบบสารสนเทศที่มีผลต่อสหกรณ์ไม่ว่าจะเป็นด้านการตลาด ด้านการผลิต ด้านการเงินและบัญชีและการบริหารทรัพยากรมนุษย์ โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในสหกรณ์นั้นจะต้องเข้าใจแนวโน้มของเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสามารถนำมาปรับใช้ในสหกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

วัตถุประสงค์

1. เมื่อศึกษาตอนที่ 1.1 “การจัดการระบบสารสนเทศในสหกรณ์” แล้ว นักศึกษาสามารถอธิบายการจัดการระบบสารสนเทศในสหกรณ์ได้
2. เมื่อศึกษาตอนที่ 1.2 “เทคโนโลยีสารสนเทศและระบบสารสนเทศในสหกรณ์” แล้ว นักศึกษาสามารถอธิบายเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบสารสนเทศในสหกรณ์ได้
3. เมื่อศึกษาตอนที่ 1.3 “ระบบสารสนเทศกับการจัดการสหกรณ์ในยุคโลกาภิวัตน์” แล้ว นักศึกษาสามารถอธิบายระบบสารสนเทศกับการจัดการสหกรณ์ในยุคโลกาภิวัตน์ได้

กิจกรรมระหว่างเรียน

1. ทำแบบประเมินตนเองก่อนเรียนในคู่มือการศึกษาหน่วยที่ 1
2. อ่านแผนการสอนประจำหน่วยที่ 1 และอ่านแผนการสอนประจำตอนที่ 1.1-1.3
3. อ่านสาระสำคัญประจำตอนที่ 1.1-1.3 หรือสาระสำคัญประจำหัวเรื่อง
4. ดำเนินกิจกรรมที่กำหนดไว้ในคู่มือการศึกษาหน่วยที่ 1 ของแต่ละตอนหรือหัวเรื่อง
5. ตรวจสอบคำตอบจากแนวตอบของแต่ละกิจกรรมที่กำหนดไว้หน่วยที่ 1
6. ทำแบบประเมินกิจกรรมภาคปฏิบัติเสริมประสบการณ์เพื่อเก็บคะแนน (ถ้ามี) ในคู่มือการศึกษา
7. ทำแบบประเมินตนเองหลังเรียนในคู่มือการศึกษาหน่วยที่ 1

สื่อการสอน

1. คู่มือการศึกษาหน่วยที่ 1
2. ประมวลสาระชุดวิชาหน่วยที่ 1
3. วิดีทัศน์ (ถ้ามี)
4. การสอนเสริม ณ ศูนย์บริการการศึกษา (ถ้ามี)

การประเมินผล

1. ประเมินความก้าวหน้าระหว่างเรียนโดยการประเมินตนเองก่อนและหลังเรียน (ไม่มีคะแนน)
2. ประเมินจากกิจกรรมภาคปฏิบัติ 20 คะแนน (ถ้ามี)
3. การสอบไล่ 80 คะแนน (ถ้ามีกิจกรรม) หรือ 100 คะแนน (ถ้าไม่มีกิจกรรม)

เมื่ออ่านแผนการสอนแล้ว ขอให้ทำแบบประเมินผลตนเองก่อนเรียน
หน่วยที่ 1 ในคู่มือการศึกษา แล้วจึงศึกษาเอกสารการสอนต่อไป

แบบประเมินผลตนเองก่อนเรียนหน่วยที่ 1

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความรู้เดิมของนักศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง “แนวคิดเกี่ยวกับระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการสหกรณ์”

คำแนะนำ ขอให้นักศึกษาอ่านคำถาม แล้วเขียนวงกลมล้อมรอบข้อคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ระบบสารสนเทศในระดับใดที่มีการใช้ระบบฐานข้อมูลทะเบียนสมาชิกเชื่อมโยงกับระบบเฉลี่ยคืนหรือเงินปันผลของสหกรณ์

- (1) ระดับปฏิบัติการ
- (2) ระดับการรวบรวม
- (3) ระดับบูรณาการ
- (4) ระดับการใช้ประโยชน์สูงสุด
- (5) ระดับนวัตกรรม

2. ข้อใดต่อไปนี้ไม่ใช่ความหมายของข้อมูล

- (1) ตัวเลข
- (2) ตัวอักษร
- (3) ภาพถ่าย
- (4) เสียง
- (5) ความรู้

3. ข้อใดไม่ใช่คุณลักษณะของสารสนเทศ

- (1) ความยืดหยุ่น
- (2) ตรงประเด็น
- (3) ความคุ้มค่า
- (4) ความง่าย
- (5) ความคงทน

4. องค์ประกอบในข้อใดที่ลำดับขั้นตอนของชุดคำสั่งที่สั่งงานให้ฮาร์ดแวร์ทำงาน เพื่อประมวลผลข้อมูลให้ได้ผลลัพธ์ตามความต้องการ

- (1) ซอฟต์แวร์
- (2) ข้อมูล
- (3) บุคลากร
- (4) ขั้นตอนการปฏิบัติงาน
- (5) ไม่มีข้อใดถูก

5. การจัดทำระบบบัญชีโดยคำนึงถึงความเป็นมาตรฐานทางบัญชีโดยทั่วไป และตามรูปแบบที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนดอยู่ในส่วนงานใด

- (1) ระบบงานทะเบียนเงินกู้และการค้าประกัน
- (2) ระบบงานเงินฝาก
- (3) ระบบงานบัญชีการเงิน
- (4) ระบบงานทะเบียนสมาชิกและหุ้น
- (5) ไม่มีข้อใดถูก

6. การที่สหกรณ์ได้ให้บริการด้านข่าวสารของสหกรณ์ เช่น ระเบียบสหกรณ์, อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และเงินฝาก, ยอดทุนเรือนหุ้นสะสมและผลการดำเนินงานของสหกรณ์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้อยู่ในระบบงานใด

- (1) ระบบการประชาสัมพันธ์
- (2) ระบบบริการ
- (3) ระบบเคาน์เตอร์เซอร์วิส
- (4) ระบบจัดเก็บเอกสารอิเล็กทรอนิกส์
- (5) ระบบงานธุรการ

7. การจัดเก็บและประมวลผลข้อมูลที่เกิดจากงานประจำ เช่น การซื้อ-ขายสินค้าของสหกรณ์ การบันทึกสินค้าคงคลัง สิ่งเหล่านี้คือระบบสารสนเทศในข้อใด

- (1) ระบบผู้เชี่ยวชาญ
- (2) ระบบสำนักงานอัตโนมัติ
- (3) ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ
- (4) ระบบการประมวลผลข้อมูล
- (5) ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ

8. ระบบสารสนเทศในข้อใดที่สนับสนุนการทำงานในสหกรณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน รวมทั้งช่วยในการติดต่อสื่อสารของบุคลากรในสหกรณ์

- (1) ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ
- (2) ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ
- (3) ระบบสารสนเทศเพื่อผู้บริหารระดับสูง
- (4) ระบบผู้เชี่ยวชาญ
- (5) ระบบสำนักงานอัตโนมัติ

9. แนวทางใดในการพัฒนาระบบสารสนเทศเป็นที่นิยมมากที่สุด

- (1) การจัดจ้างบริษัทที่ปรึกษาจัดทำระบบให้
- (2) ผู้ใช้จัดทำระบบขึ้นมาเอง
- (3) การซื้อซอฟต์แวร์สำเร็จรูปมาใช้งาน
- (4) การดาวน์โหลดซอฟต์แวร์มาใช้งาน
- (5) ถูกทุกข้อ

10. ปัจจุบันมีเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการประมวลทางระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เรียกว่าอะไร

- (1) e-Government
- (2) e-Service
- (3) e-Auction
- (4) e-Commerce
- (5) e-Revenue

ตอนที่ 1.1 การจัดการระบบสารสนเทศในสหกรณ์

โปรดอ่านหัวเรื่อง แนวคิด และวัตถุประสงค์ของตอนที่ 1.1 แล้วจึงศึกษารายละเอียดต่อไป

หัวเรื่อง

1.1.1 วิวัฒนาการของระบบสารสนเทศ

1.1.2 ความหมายความสำคัญของระบบสารสนเทศต่อการจัดการสหกรณ์

แนวคิด

1. วิวัฒนาการระบบสารสนเทศเริ่มจากการเก็บรวบรวมในแฟ้มข้อมูล ต่อมาได้มีการคิดค้นเครื่องคอมพิวเตอร์ขึ้นเพื่อช่วยในการประมวลผลที่รวดเร็วแม่นยำ โดยผ่านสื่อต่างๆ ซึ่งระบบสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของมนุษย์ในทุกด้าน จะเห็นได้ว่าปัจจุบันมนุษย์ได้นำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศให้สามารถเกิดประโยชน์อย่างเอกรอนันต์โดยระดับของระบบสารสนเทศสามารถแบ่งเป็น 5 ระดับคือ ระดับปฏิบัติการ ระดับการรวบรวม ระดับการบูรณาการ ระดับการใช้ประโยชน์สูงสุดจากสิ่งที่มีอยู่ และระดับนวัตกรรม
2. ความสำคัญของระบบสารสนเทศเป็นการนำคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยจัดการข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ได้มาเพื่อสารสนเทศเพื่อนำไปประกอบการตัดสินใจที่รวดเร็วและถูกต้อง ดังนั้นระบบสารสนเทศจึงประกอบด้วย ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ ผู้ใช้ กระบวนการ และข้อมูล ซึ่งความสำคัญก็เพื่อสามารถจัดการกับสารสนเทศได้ดีภายใต้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นย่อมจะดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ทำให้มีความได้เปรียบในการแข่งขัน และช่วยให้เกิดความพอใจในการทำงานมากขึ้นอันจะนำพาท้องค์การสู่วัตถุประสงค์ที่ได้

วัตถุประสงค์

1. เมื่อศึกษาเรื่องที่ 1.1.1 “วิวัฒนาการของระบบสารสนเทศ” แล้วนักศึกษาสามารถอธิบายวิวัฒนาการของระบบสารสนเทศได้
2. เมื่อศึกษาเรื่องที่ 1.1.2 “ความหมายความสำคัญของระบบสารสนเทศต่อการจัดการสหกรณ์” แล้วนักศึกษาสามารถอธิบายความหมายความสำคัญของระบบสารสนเทศต่อการจัดการสหกรณ์ได้

ตอนที่ 1.1 การจัดการระบบสารสนเทศในสหกรณ์

วิวัฒนาการของระบบสารสนเทศ

วิวัฒนาการของระบบสารสนเทศเริ่มตั้งแต่ ยุค ค.ศ. 1950 - 1960 ระบบการประมวลผลข้อมูล บทบาทของคอมพิวเตอร์ยังเป็นแบบง่าย ๆ เป็นการนำเอาคอมพิวเตอร์มาช่วยทำงานประจำ เช่น การทำบัญชี การเก็บรักษาบันทึกและการประมวลผลทางอิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ ต่อมาในยุค ค.ศ.1960-1970 คอมพิวเตอร์ได้มีบทบาทมากขึ้นโดยใช้สร้างรายงาน การปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่มีการกำหนดรูปแบบรายละเอียดไว้ล่วงหน้าเป็นการสรุปผลการดำเนินงานสำหรับผู้บริหารเพื่อประกอบการตัดสินใจ ต่อมาได้มีการคิดค้นเครื่องคอมพิวเตอร์ขึ้นเพื่อช่วยในการประมวลผลที่รวดเร็วแม่นยำ โดยผ่านสื่อต่างๆ ซึ่งระบบสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของมนุษย์ในทุกด้าน จะเห็นได้ว่าปัจจุบันมนุษย์ได้นำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศให้สามารถเกิดประโยชน์อย่างเอนกอนันต์ โดยระดับของระบบสารสนเทศแบ่งเป็น 5 ระดับชั้น คือ

1. ระดับปฏิบัติการเป็นลักษณะของสารสนเทศที่รวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล เป็นระบบสารสนเทศที่ใช้ในการสนับสนุนการทำงานอย่างมีระบบ โดยมุ่งเน้นในการสนับสนุนงานแบบวันต่อวัน
2. ระดับการรวบรวม โดยนำข้อมูลมาจากระดับปฏิบัติการ ทัศนะในระดับบุคลากรจะถูกแทนที่ด้วยมาตรฐานของหน่วยงานหรือในระดับการปฏิบัติงาน มาตรฐาน และวิสัยทัศน์ของหน่วยงาน
3. ระดับบูรณาการ ที่ขยายจากระดับการรวบรวม ซึ่งเป็นภาพรวมของธุรกิจ โดยมีการบูรณาการระบบต่างๆ เข้าด้วยกัน ในการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลของสหกรณ์หลายๆ ส่วนเข้าด้วยกัน เช่น ระบบฐานข้อมูลทะเบียนสมาชิกที่มีการเชื่อมโยงกับระบบเฉลี่ยคืนหรือเงินปันผล เป็นต้น
4. ระดับการใช้ประโยชน์สูงสุด ซึ่งองค์การจะต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับตลาด และเป็นผู้นำด้านการตลาดโดยการประยุกต์โดยใช้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมาชิกอย่างลึกซึ้ง ผู้จัดส่ง และหุ้นส่วนทางธุรกิจทั้งหมด
5. ระดับนวัตกรรม เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์นำระบบคอมพิวเตอร์มาคิดอัตราดอกเบี้ยให้กับสมาชิก การเสริมสร้างความคิดการสร้างสรรค์และการปรับเปลี่ยนสิ่งใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น สหกรณ์การเกษตรมีการปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตเพื่อปรับปรุงคุณภาพสินค้าให้ถูกใจกับความต้องการของตลาด เป็นต้น

ความหมายและความสำคัญของระบบสารสนเทศต่อการจัดการสหกรณ์

ระบบสารสนเทศ หมายถึง ระบบที่ดำเนินการจัดการข้อมูลข่าวสารในองค์การให้สามารถนำมาใช้ได้อย่างเป็นระบบ ในที่นี้จะหมายถึงระบบที่มีการใช้คอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยจัดการข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ได้สารสนเทศไปประกอบการตัดสินใจซึ่งมีความถูกต้อง รวดเร็ว และแม่นยำ ซึ่งมีกระบวนการทำงานคือ Input เกิดจากการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปประมวลผล Processing เป็นการเปลี่ยนแปลงหรือแปรสภาพข้อมูล Output เป็น Information ซึ่งเป็นผลลัพธ์ที่ได้เนื่องจากการประมวลผลข้อมูล ดังนั้น ระบบสารสนเทศจึงประกอบด้วย ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ ผู้ใช้ กระบวนการ และข้อมูล โดยความสำคัญของระบบสารสนเทศนั้นก็เพื่อสามารถจัดการกับสารสนเทศได้ดีภายใต้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นย่อมจะดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ทำให้มีความได้เปรียบในเชิงแข่งขัน และช่วยให้เกิดความพอใจในการทำงานมากขึ้นอันจะนำพาองค์การสู่วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้

กิจกรรม 1.1.1

จงอธิบายข้อดีและข้อเสียของระบบสารสนเทศในแต่ละระดับมาพอเข้าใจ

กิจกรรม 1.1.2

1. จงอธิบายคุณลักษณะของระบบสารสนเทศที่ดีของสหกรณ์มาพอเข้าใจ

---

2. จงอธิบายองค์ประกอบของระบบสารสนเทศมาพอเข้าใจ

ตอนที่ 1.2 เทคโนโลยีสารสนเทศและระบบสารสนเทศในสหกรณ์

โปรดอ่านหัวเรื่อง แนวคิด และวัตถุประสงค์ของตอนที่ 1.2 แล้วจึงศึกษารายละเอียดต่อไป

หัวเรื่อง

1.2.1 เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการสหกรณ์

1.2.2 ระบบสารสนเทศในการจัดการสหกรณ์

แนวคิด

1. การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการสหกรณ์นั้นจะต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายไม่ว่าจะเป็นระบบคอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ และระบบเครือข่าย โดยโปรแกรมสหกรณ์สามารถที่จะประยุกต์ใช้ในงานของสหกรณ์ได้หลายประเภท เช่น ส่วนงานหลักประกอบด้วย ระบบงานทะเบียนสมาชิกและหุ้น ระบบงานทะเบียนเงินกู้และการค้ำประกัน ระบบงานเงินฝาก และระบบงานบัญชีการเงิน ส่วนระบบงานเสริมประกอบด้วย ระบบจัดเก็บเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ระบบเคอร์เตอร์เซอร์วิสและระบบบริการ Internet/Intranet Website

2. ระบบสารสนเทศในการจัดการของสหกรณ์สามารถแบ่งออกได้ 6 ประเภท คือ ระบบการประมวลผลข้อมูล ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ ระบบสารสนเทศเพื่อผู้บริหารระดับสูง ระบบสำนักงานอัตโนมัติ และระบบผู้เชี่ยวชาญ

วัตถุประสงค์

1. เมื่อศึกษาเรื่องที่ 1.2.1 “เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการสหกรณ์” แล้ว นักศึกษาสามารถอธิบายโปรแกรมที่ใช้ในการจัดการสหกรณ์ได้
2. เมื่อศึกษาเรื่องที่ 1.2.2 “ระบบสารสนเทศในการจัดการสหกรณ์” แล้ว นักศึกษาสามารถอธิบายระบบสารสนเทศในการจัดการสหกรณ์ได้

ตอนที่ 1.2 เทคโนโลยีสารสนเทศและระบบสารสนเทศในสหกรณ์

เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการสหกรณ์

เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นการนำวิทยาการที่ก้าวหน้าทางคอมพิวเตอร์และการสื่อสารมาสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสารสนเทศ ทำให้สารสนเทศนั้นมีประโยชน์และสามารถใช้งานได้อย่างกว้างขวางมากขึ้น เทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเครื่องมือในการจัดการสารสนเทศ ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่อพ่วงต่างๆ ขั้นตอนวิธีการดำเนินการซึ่งจะเกี่ยวข้องกับซอฟต์แวร์ ข้อมูล บุคลากร และวิธีการดำเนินงานเพื่อให้ข้อมูลเกิดประโยชน์สูงสุด ในปัจจุบันได้มีการนำคอมพิวเตอร์และส่งเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาประยุกต์ใช้ในงานต่างๆ มากขึ้น มีการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อใช้ในองค์กร ด้วยการเก็บข้อมูล ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำผลลัพธ์มาช่วยในการวางแผนและตัดสินใจ โดยในระยะเริ่มแรกได้คิดค้นคอมพิวเตอร์ใช้เป็นเครื่องคำนวณอิเล็กทรอนิกส์ แล้วจึงนำมาใช้เก็บรวบรวมและประมวลผลข้อมูลเรียกว่าการประมวลผลข้อมูล ต่อมาเมื่อเกิดการประมวลผลข้อมูลมักเก็บในลักษณะแฟ้มข้อมูล เช่น การทำบัญชีเงินเดือนจัดเก็บในคอมพิวเตอร์จะรวมกันเป็นแฟ้มข้อมูลโปรแกรมคอมพิวเตอร์จะเรียกแฟ้มเงินเดือนมาประมวลผลและสรุปผลรวมยอด ขั้นตอนการทำงานจะต้องทำพร้อมกันทีเดียวทั้งแฟ้มข้อมูลเรียกว่าการประมวลผลแบบกลุ่ม และเมื่อระบบมีแฟ้มข้อมูลหลายแฟ้มเชื่อมสัมพันธ์กัน และโปรแกรมคอมพิวเตอร์เรียกแฟ้มข้อมูลเหล่านั้นมาจัดการให้เป็นไปตามต้องการ ระบบนี้เรียกว่าระบบฐานข้อมูล โดยโปรแกรมสหกรณ์สำหรับประยุกต์ใช้ในงานของสหกรณ์แต่ละแห่ง โดยชุดโปรแกรมแยกเป็นส่วนระบบงานหลัก ได้แก่ ระบบงานทะเบียนสมาชิกและหุ้น ระบบงานทะเบียนเงินกู้และการค้าประกัน ระบบงานเงินฝาก และระบบงานบัญชีการเงิน ส่วนระบบงานเสริม ได้แก่ ระบบจัดเก็บเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ระบบเคาน์เตอร์เซอร์วิส และระบบบริการ

ระบบสารสนเทศในการจัดการสหกรณ์

ปัจจุบันระบบสารสนเทศได้รับการพัฒนาขึ้นมาให้เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการทำงานทางด้านต่างๆ มากมายในสหกรณ์ไม่ว่าจะเป็นด้านการตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาทางธุรกิจ ช่วยประมวลผลข้อมูลที่เกิดขึ้นประจำวัน ช่วยวิเคราะห์แก้ไขปัญหา เป็นต้น หากจำแนกระบบสารสนเทศตามระดับการจัดการภายในสหกรณ์ประกอบด้วย 3 ระดับ คือ สมาชิก คณะกรรมการ และฝ่ายจัดการ ส่วนระบบย่อยของระบบสารสนเทศสามารถแบ่งออกได้เป็น 6 ประเภท คือ

1. ระบบการประมวลผลข้อมูล เป็นระบบในการจัดเก็บและประมวลผลข้อมูลที่เกิดจากงานประจำ เช่น การซื้อ-ขายสินค้าของสหกรณ์ การบันทึกสินค้าคงคลัง เมื่อมีการดำเนินการในลักษณะดังกล่าว ข้อมูลที่เกี่ยวข้องจะเกิดขึ้นทันที เช่น ทุกครั้งเมื่อมีการขายสินค้า ข้อมูลที่เกิดขึ้นก็คือ เลขที่สมาชิก ชื่อสมาชิก จำนวนสินค้า และราคาสินค้า รวมทั้งวิธีการชำระเงินของสมาชิก

2. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ เป็นระบบที่นำสารสนเทศมาช่วยในการจัดทำรายงานในลักษณะต่างๆ เพื่อการวางแผนและควบคุมการดำเนินงานทางธุรกิจ โดยสารสนเทศดังกล่าวจะได้มาจากระบบการประมวลผลข้อมูล

3. ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ เป็นระบบที่ช่วยสนับสนุนการตัดสินใจ ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อเตรียมสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ระบบ โดยสารสนเทศนี้มักเกี่ยวกับการตัดสินใจแบบไม่มีโครงสร้างหรือแบบกึ่งโครงสร้างที่เป็นการตัดสินใจต่อเหตุการณ์ที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้ล่วงหน้า ระบบ เมื่อผู้ใช้ระบบต้องการตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งก็จะทำการป้อนข้อมูลที่เป็นตัวแปรต่างๆ ของเหตุการณ์นั้นเข้าสู่ระบบ

จากนั้นระบบจะทำการประมวลผลแล้วรายงานออกมาเป็นทางเลือกให้ผู้ใช้งานเห็นและรู้ถึงข้อเปรียบเทียบ โดยผลลัพธ์ที่ได้นั้นขึ้นอยู่กับตัวแปรที่แตกต่างกันของสถานการณ์นั้นๆ และสุดท้ายจึงเป็นหน้าที่ของผู้ตัดสินใจว่าจะปฏิบัติตามแนวทางนั้นหรือไม่อย่างไรจึงจะเป็นหนทางที่ดีที่สุด

4. ระบบสารสนเทศสำหรับผู้บริหารระดับสูง เป็นระบบสารสนเทศที่มีพื้นฐานการทำงานด้วยระบบคอมพิวเตอร์ที่ช่วยให้ผู้บริหารระดับสูงสามารถเข้าถึงระบบ การรวบรวม การวิเคราะห์และประมวลผลสารสนเทศทั้งภายในและภายนอกองค์กรตามความต้องการได้อย่างสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้นนั้น ก็เพื่อนำสารสนเทศดังกล่าวไปใช้ในการบริหารงาน เช่น การกำหนดนโยบาย การวางแผนกลยุทธ์และการจัดทำงบประมาณ เป็นต้น

5. ระบบสารสนเทศเพื่อสำนักงาน เป็นระบบที่สนับสนุนกิจกรรมการทำงานในสำนักงานที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน รวมทั้งช่วยในการติดต่อสื่อสารของบุคลากรในองค์กรไม่ว่าจะอยู่ในสถานที่เดียวกันหรือไม่ก็ตาม เช่น การส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การประชุมทางไกล การจัดทำเอกสาร การนำเสนอข้อมูล เป็นต้น

6. ระบบผู้เชี่ยวชาญ เป็นระบบที่ทำหน้าที่เสมือนผู้ที่ให้คำปรึกษาแก่ผู้บริหารระดับสูง เนื่องจากการตัดสินใจบางครั้งมีความซับซ้อนเกินกว่าจะตัดสินใจเพียงคนเดียวได้ ดังนั้นผู้บริหารต้องใช้ระบบผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้คำแนะนำ หาช่องทางและโอกาสเพื่อจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น โดยระบบจะนำสารสนเทศที่เลือกมาใช้สำหรับแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้ได้คำตอบตามที่ผู้บริหารต้องการ

7. ปัญญาประดิษฐ์ เป็นศาสตร์แขนงหนึ่งของวิทยาการคอมพิวเตอร์ ที่ต้องการประดิษฐ์เครื่องจักรให้สามารถคิด ลอกเลียนแบบและมีพฤติกรรมคล้ายมนุษย์ในกระบวนการตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้ ซึ่งจะต้องมีการวินิจฉัยหาเหตุผลจากความรู้ที่จัดเก็บไว้และนำความรู้เหล่านั้นมาเชื่อมโยงเพื่อหาข้อสรุปของปัญหานั้นได้

กิจกรรม 1.2.1

จงอธิบายโปรแกรมที่ใช้ในการจัดการสหกรณ์ในส่วนของระบบงานหลักว่าสหกรณ์สามารถนำไปใช้ประโยชน์อย่างไรได้บ้าง

กิจกรรม 1.2.2

1. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ หรือ MIS สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในสหกรณ์ในด้านใดบ้าง

---

2. ระบบสำนักงานอัตโนมัติ หรือ OAS สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในสหกรณ์ในด้านใดบ้าง

ตอนที่ 1.3 ระบบสารสนเทศกับการจัดการสหกรณ์ในยุคโลกาภิวัตน์

โปรดอ่านหัวเรื่อง แนวคิด และวัตถุประสงค์ของตอนที่ 1.3 แล้วจึงศึกษารายละเอียดต่อไป

หัวเรื่อง

- 1.3.1 การพัฒนาระบบสารสนเทศ
- 1.3.2 ผลกระทบของระบบสารสนเทศกับการจัดการสหกรณ์
- 1.3.3 แนวโน้มของระบบสารสนเทศในการจัดการสหกรณ์

แนวคิด

1. การพัฒนาระบบสารสนเทศเป็นกระบวนการใช้การศึกษา วิเคราะห์ การออกแบบระบบสารสนเทศให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยแนวทางในการพัฒนาระบบสารสนเทศนั้นมีหลายแนวทางโดยอาจว่าจ้างบริษัทมาดำเนินการ หรือซื้อซอฟต์แวร์สำเร็จรูปมาใช้งานโดยหลักในการพัฒนาระบบสารสนเทศนั้นจะต้องคำนึงถึงเจ้าของระบบและผู้ใช้ระบบ การกำหนดขั้นตอนในการทำงาน การกำหนดมาตรฐานในการออกแบบระบบ และการออกแบบระบบเพื่อรองรับการเติบโตและการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

2. ผลกระทบของระบบสารสนเทศที่มีผลต่อสหกรณ์ไม่ว่าจะเป็นด้านการตลาดในเรื่องระบบสารสนเทศร้านค้า ระบบบริหารลูกค้าสัมพันธ์ และเคอร์เตอร์เซอร์วิส ด้านการผลิตจะมีผลในด้านการพัฒนาและออกแบบผลิตภัณฑ์สินค้า การควบคุมคุณภาพและการตรวจสอบคุณภาพการผลิต ด้านการเงินและบัญชีมีผลกระทบในด้านงานผ่านรายการทางบัญชี งานบันทึกรายการปรับปรุงบัญชี งานเตรียมรายงานทางการเงิน และงานงานปิดบัญชี ส่วนการบริหารทรัพยากรมนุษย์มีผลกระทบในด้านทะเบียนประวัติ การตรวจสอบการปฏิบัติงาน การฝึกอบรมและงานสวัสดิการ

3. การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในสหกรณ์นั้นจะส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งผู้บริหารของสหกรณ์เองจะต้องนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สหกรณ์ โดยจะต้องเข้าใจแนวโน้มของเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสามารถนำมาปรับใช้ในสหกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดโดยจะต้องพิจารณาในด้านการปรับปรุงรูปแบบการทำงานของสหกรณ์ อุปกรณ์เครื่องมือในการดำเนินงานและเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสาร

วัตถุประสงค์

1. เมื่อศึกษาเรื่องที่ 1.3.1 “การพัฒนาระบบสารสนเทศ” นักศึกษาสามารถอธิบายแนวทางในการพัฒนาระบบสารสนเทศได้
2. เมื่อศึกษาเรื่องที่ 1.3.2 “ผลกระทบของระบบสารสนเทศกับการจัดการสหกรณ์” นักศึกษาสามารถอธิบายผลกระทบต่อการบริหารธุรกิจของสหกรณ์ได้
3. เมื่อศึกษาเรื่องที่ 1.3.3 “แนวโน้มของระบบสารสนเทศในการจัดการสหกรณ์” นักศึกษาสามารถอธิบายแนวโน้มการใช้เทคโนโลยีของสหกรณ์ได้

ตอนที่ 1.3 ระบบสารสนเทศกับการจัดการสหกรณ์ในยุคโลกาภิวัตน์

การพัฒนาระบบสารสนเทศ

การพัฒนาระบบสารสนเทศเป็นกระบวนการใช้การศึกษา วิเคราะห์ การออกแบบระบบสารสนเทศให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยแนวทางในการพัฒนาระบบสารสนเทศนั้นมีหลายแนวทาง โดยอาจว่าจ้างบริษัทมาดำเนินการ หรือซื้อซอฟต์แวร์สำเร็จรูปมาใช้งานโดยหลักในการพัฒนาระบบสารสนเทศนั้นจะต้องคำนึงถึงเจ้าของระบบและผู้ใช้ระบบ การกำหนดขั้นตอนในการทำงาน การกำหนดมาตรฐานในการออกแบบระบบ และการออกแบบระบบเพื่อรองรับการเติบโตและการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

ผลกระทบของระบบสารสนเทศกับการจัดการสหกรณ์

ผลกระทบของระบบสารสนเทศต่อสหกรณ์ในภาพรวม มีผลกระทบทั้งในเชิงบวก ได้แก่ การผลิตสินค้าและบริการจำเป็นต้องหาวิธีการในการผลิตสินค้าให้ได้มาก และราคาถูก มีการใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อการบริหารและการจัดการ การดำเนินการและยังรวมถึงการให้บริการกับสมาชิกเพื่อให้ซื้อสินค้าได้สะดวกขึ้น และสมาชิกสามารถได้รับประโยชน์จากการบริโภคสินค้าที่หลากหลายและมีคุณภาพ ตลอดจนการเสริมสร้างความเสมอภาคในชุมชนและการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้มากขึ้น ส่วนในเชิงลบ การก่อให้เกิดความเครียดในการทำงาน การมีส่วนร่วมของสมาชิกในสหกรณ์ลดน้อยลง และการละเมิดสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล ส่วนผลกระทบต่อการบริหารธุรกิจของสหกรณ์ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. การตลาด การนำเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการตลาดมาสนับสนุนในระบบสารสนเทศร้านค้า ระบบบริหารลูกค้าสัมพันธ์ ระบบเคาน์เตอร์เซอร์วิส
2. การผลิต เทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนในการควบคุมสินค้าคงคลัง การควบคุมกระบวนการผลิตและการตรวจสอบคุณภาพ
3. การบัญชีและการเงิน เทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนในด้านระบบสารสนเทศเพื่องานผ่านรายการทางบัญชี ระบบสารสนเทศเพื่องานบันทึกรายการปรับปรุงบัญชี ระบบสารสนเทศเพื่องานเตรียมรายงานทางการเงิน ระบบสารสนเทศเพื่องานปิดบัญชี
4. การจัดการทรัพยากรมนุษย์ เทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนในด้าน งานด้านทะเบียนประวัติสมาชิก การตรวจสอบเวลาการปฏิบัติงาน การพัฒนาและฝึกอบรมบุคลากร และระบบงานสวัสดิการต่างๆ

แนวโน้มของระบบสารสนเทศในการจัดการสหกรณ์

การปรับตัวของสหกรณ์ในยุคระบบสารสนเทศ ซึ่งหลายหน่วยงานได้มีการปรับโครงสร้างจากแบบลำดับชั้นเป็นโครงสร้างเครือข่าย สหกรณ์จะต้องมีการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อช่วยลดขั้นตอนการทำงานลง เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ยังจะต้องมีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสูงกว่าในอดีต โดยการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์จะต้องมีการเปลี่ยนแปลง การผลิตและการตลาดจะต้องมีการปรับตัวเพื่อสนองต่อความต้องการของสมาชิกที่มีหลากหลายมากขึ้น และการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรและงบประมาณเพื่อรองรับต่อการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในอนาคต โดยแนวโน้มการใช้เทคโนโลยีของสหกรณ์ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในสหกรณ์ ส่งผลกระทบต่อกระบวนการเปลี่ยนแปลงซึ่งจะกระทบต่อการทำงานของสหกรณ์ทั้ง 5 ด้าน คือ การปรับปรุงรูปแบบการทำงานของสหกรณ์ การสนับสนุนการดำเนินงานเชิงกลยุทธ์ อุปกรณ์เครื่องมือในการดำเนินงาน การเพิ่มคุณภาพของงานโดยคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสาร

กิจกรรม 1.3.1

จงอธิบายแนวทางในการพัฒนาระบบสารสนเทศของสหกรณ์มาพอเข้าใจ

กิจกรรม 1.3.2

จงอธิบายผลกระทบต่อการบริหารธุรกิจของสหกรณ์มาพอเข้าใจ

กิจกรรม 1.3.3

จงอธิบายแนวโน้มการใช้เทคโนโลยีของสหกรณ์มาพอเข้าใจ

แนวตอบกิจกรรมหน่วยที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการสหกรณ์

ตอนที่ 1.1 การจัดการระบบสารสนเทศในสหกรณ์

แนวตอบกิจกรรม 1.1.1

1. ข้อดีและข้อเสียของระบบสารสนเทศในแต่ละระดับ

ระบบสารสนเทศ	ข้อดี	ข้อเสีย
ระดับปฏิบัติการ	ระดับพื้นฐานความเหมาะสม สำหรับองค์กรขนาดเล็กหรือที่มีลักษณะเฉพาะ ไม่มีการแข่งขัน	มีข้อผิดพลาดในแหล่งข้อมูลของบุคลากร ซึ่งข้อมูลมีมากเกินไป และไม่มีประสิทธิภาพ
ระดับการรวบรวม	การทำงานร่วมกันเป็นทีมเกิดความร่วมมือภายในหน่วยงาน	เกิดข้อผิดพลาดของหน่วยงาน เกิดการแข่งขันภายใน และขาดทัศนคติของหน่วยงาน
ระดับบูรณาการ	เกิดภาพที่ชัดเจนขึ้นของการประกอบการในหน่วยงาน และขั้นตอนการเกิดคุณค่า	จำเป็นจะต้องมีการเปลี่ยนแปลง การทุ่มเทเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ขององค์กร
ระดับการทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด	การปรับทิศทางของตลาด เน้นการประกอบการที่มีประสิทธิภาพ การเติบโต และมีกำไรมากขึ้น	การเปลี่ยนแปลง สำหรับพนักงานและฝ่ายบริหาร
ระดับนวัตกรรม	ในการแข่งขันการเป็นผู้นำในด้านการตลาด มักจะระบุในเรื่องของโอกาส เพื่อเพิ่มแหล่งรายได้ใหม่ๆ	จำเป็นที่จะต้องมีการวางแผน แนวคิดการจัดการโครงการอย่างมีประสิทธิภาพโดยลำดับความสำคัญและมอบหมายทรัพยากร

แนวตอบกิจกรรม 1.1.2

1. คุณลักษณะของระบบสารสนเทศที่ดีประกอบด้วย

- มีความถูกต้อง สารสนเทศจะต้องไม่นำข้อมูลที่ผิดพลาดเข้าสู่ระบบ จะทำให้สารสนเทศที่ได้ผิดพลาดตามไปด้วย
- มีความสมบูรณ์ สารสนเทศที่ดีจะต้องมีข้อมูลในส่วนสำคัญครบถ้วน
- มีความคุ้มค่า สารสนเทศที่ดีต้องมีต้นทุนน้อยกว่าเมื่อเทียบกับกำไรที่ได้จากการผลิต
- มีความยืดหยุ่น สารสนเทศที่ดีจะต้องสามารถนำไปใช้ได้กับบุคคลหลายกลุ่ม เช่น รายงานยอดคงเหลือของวัตถุดิบ สามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจเพื่อสั่งซื้อวัตถุดิบได้ เป็นต้น
- มีความน่าเชื่อถือได้ของสารสนเทศนั้น ขึ้นอยู่กับการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งที่คาดว่าน่าเชื่อถือได้
- ตรงประเด็น สารสนเทศที่ดีต้องมีความสัมพันธ์กับงานที่ต้องการวิเคราะห์ หากเป็นสารสนเทศที่ไม่ตรงประเด็นจะทำให้เสียเวลาในการทำงาน

- มีความง่าย สารสนเทศที่ดีต้องไม่ซ้ำซ้อน กล่าวคือ ง่ายต่อการทำความเข้าใจ เพราะความซ้ำซ้อนคือ การมีรายละเอียดปลีกย่อยมากเกินไป จนทำให้ไม่ทราบความสำคัญที่แท้จริงของสารสนเทศที่ใช้ในการตัดสินใจนั้นๆ

- มีเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ต้องเป็นสารสนเทศที่มีความทันสมัยอยู่เสมอ เมื่อต้องการใช้เพื่อการตัดสินใจจะทำให้มีความถูกต้องมากยิ่งขึ้น

- สามารถตรวจสอบได้ สารสนเทศที่ดีต้องสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ โดยอาจตรวจสอบจากแหล่งที่มาของสารสนเทศนั้นๆ

2. องค์ประกอบของระบบสารสนเทศ ได้แก่ คือ

- ฮาร์ดแวร์ ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ต่อพ่วง เช่น เครื่องพิมพ์ เครื่องตรวจตรวจรวมทั้งอุปกรณ์สื่อสารสำหรับเชื่อมโยงคอมพิวเตอร์เข้าเป็นเครือข่าย เป็นต้น

- ซอฟต์แวร์ ชุดคำสั่งที่สั่งงานให้ฮาร์ดแวร์ทำงาน เพื่อประมวลผลข้อมูลให้ได้ผลลัพธ์ตามความต้องการ

- ข้อมูล ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเหตุการณ์ หรือข้อมูลดิบที่ยังไม่ผ่านการประมวลผล ข้อมูลอาจเป็นตัวเลข ตัวอักษร สัญลักษณ์ รูปภาพ เสียง หรือภาพเคลื่อนไหว

- บุคลากร คือ ผู้ใช้ ผู้บริหาร ผู้พัฒนาระบบ นักวิเคราะห์ระบบ และนักเขียนโปรแกรม โดยบุคลากรมีความรู้ความสามารถทางคอมพิวเตอร์มากเท่าใด โอกาสที่จะใช้งานระบบสารสนเทศและระบบคอมพิวเตอร์ได้เต็มศักยภาพและคุ้มค่ายิ่งขึ้นเท่านั้น โดยเฉพาะระบบสารสนเทศในระดับบุคคล ทำให้ผู้ใช้มีโอกาสพัฒนาความสามารถของตนเองและพัฒนาระบบงานได้เองตามความต้องการ

- ขั้นตอนการปฏิบัติงาน ได้แก่ ขั้นตอนการบันทึกข้อมูล ขั้นตอนการประมวลผล ขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อเครื่องมือชำรุดหรือข้อมูลสูญหาย และขั้นตอนการทำสำเนาข้อมูลสำรองเพื่อความปลอดภัย เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะต้องมีการซักซ้อม มีการเตรียมการ และการทำเอกสารคู่มือการใช้งานให้ชัดเจน

ตอนที่ 1.2 เทคโนโลยีสารสนเทศและระบบสารสนเทศในสหกรณ์

แนวตอบกิจกรรม 1.2.1

ชุดโปรแกรมส่วนระบบงานหลักประกอบไปด้วย

1. ระบบงานทะเบียนสมาชิกและหุ้น สามารถบันทึกประวัติสมาชิก ชื่อ-สกุล วัน เดือนปีเกิด สถานภาพ เพศ อายุเงินเดือน และประวัติด้านอื่นๆ โดยโปรแกรมตรวจสอบและแสดงสถานะของสมาชิก ลาออกหรือพ้นสภาพ ที่มีต่อสหกรณ์โดยอัตโนมัติ

2. ระบบงานทะเบียนเงินกู้และการค้ำประกัน โดยสหกรณ์สามารถกำหนดประเภทเงินกู้ได้ เช่น เงินกู้ฉุกเฉิน, เงินกู้สามัญ เป็นต้น และเงื่อนไขของเงินกู้แต่ละประเภทได้ เช่น วิธีการชำระเงินกู้, อัตราดอกเบี้ย ฯลฯ โดยสามารถกำหนดเพดานวงเงินกู้ ระยะเวลาส่งคืนเงินกู้ หลักทรัพย์ค้ำประกันจำนวนคนค้ำประกัน กำหนดจำนวนงวดสำหรับเงินกู้ และการผ่อนชำระเงินกู้กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้

3. ระบบงานเงินฝาก เป็นระบบที่มีการดำเนินงานเช่นเดียวกับระบบเงินฝากของธนาคารทั่วไป ประเภทเงินฝากมีทั้งประเภทออมทรัพย์ ออมทรัพย์พิเศษ ประจำ หรืออื่นๆที่สหกรณ์เปิดให้บริการ

4. ระบบงานบัญชีการเงิน เป็นจัดทำระบบบัญชีโดยคำนึงถึงความเป็นมาตรฐานทางบัญชี โดยทั่วไป และตามรูปแบบที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด มาใช้ประกอบในการพัฒนาระบบ และปรับเปลี่ยนในรายละเอียดให้สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละสหกรณ์

แนวตอบกิจกรรม 1.2.2

1. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการจะเข้ามาช่วยในการจัดทำรายงานในลักษณะต่างๆ เพื่อการวางแผนและควบคุมการดำเนินงานทางธุรกิจ ดังนี้

1.1 ผู้บริหารสหกรณ์สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจการวางแผนการดำเนินงานและสามารถสืบค้นข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว

1.2 เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มีส่วนช่วยในการลดความซับซ้อนของข้อมูล ซึ่งคอมพิวเตอร์จะถูกนำมาใช้สร้างระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการให้ผู้บริหารสหกรณ์สามารถใช้ในการตัดสินใจในเวลาอันรวดเร็วและเหมาะสม

2. ระบบที่สนับสนุนกิจกรรมการทำงานในสหกรณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน รวมทั้งช่วยในการติดต่อสื่อสารของบุคลากรในสหกรณ์ไม่ว่าจะอยู่ในสถานที่เดียวกันหรือไม่ก็ตาม เช่น การส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การประชุมทางไกลผ่านจอภาพ การจัดทำเอกสารการประชุม การนำเสนอข้อมูล

ตอนที่ 1.3 ระบบสารสนเทศกับการจัดการสหกรณ์ในยุคโลกาภิวัตน์

แนวตอบกิจกรรม 1.3.1

แนวทางในการพัฒนาระบบสารสนเทศในสหกรณ์สามารถทำได้ 3 วิธีด้วยกัน คือ

1. การว่าจ้างบริษัทที่ปรึกษาจัดทำระบบให้ โดยทำหน้าที่ให้คำปรึกษาในการวิเคราะห์และออกแบบระบบคอมพิวเตอร์ เขียนโปรแกรมที่ผู้ใช้ต้องการ การให้บริการติดตั้ง ดูแล ควบคุมระบบงาน ให้บริการอื่นๆ

2. การซื้อซอฟต์แวร์สำเร็จรูปมาใช้ งาน วิธีการนี้เป็นที่นิยมใช้กันมาก หากระบบงานของสหกรณ์นั้นมีลักษณะการทำงานเหมือนกับงานโดยทั่วไป เช่น งานด้านบัญชีการเงิน การผลิต สินค้าคงคลัง เป็นต้น

3. ผู้ใช้จัดทำขึ้นเอง วิธีการนี้จะใช้ก็ต่อเมื่ออาศัยเจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ของสหกรณ์ ซึ่งอาศัยความรู้ ความเชี่ยวชาญในระบบงานนั้นๆ มาพัฒนาระบบ โดยมีการพัฒนาโปรแกรมขึ้นมาใช้งานเอง

แนวตอบกิจกรรม 1.3.2

ผลกระทบต่อการบริหารธุรกิจของสหกรณ์มี 4 ด้าน คือ

- ด้านการตลาด มีผลกระทบในด้านระบบสารสนเทศร้านค้า ระบบบริหารลูกค้าสัมพันธ์ และระบบแคชเชียร์เซอร์วิส

- ด้านการผลิต มีผลกระทบในด้านการออกแบบและการปฏิบัติเชิงวิศวกรรม การควบคุมสินค้าคงคลัง การวางแผนการใช้ทรัพยากรการผลิต การควบคุมกระบวนการผลิต การนำคอมพิวเตอร์ใช้ในการผลิต และการควบคุมและการตรวจสอบคุณภาพ

- ด้านการบัญชีและการเงิน มีผลกระทบในด้านระบบสารสนเทศเพื่องานผ่านรายการทางบัญชี ระบบสารสนเทศเพื่องานบันทึกรายการปรับปรุงบัญชี ระบบสารสนเทศเพื่องานเตรียมรายการทางการเงิน และระบบสารสนเทศเพื่องานปิดบัญชี

- ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ มีผลกระทบในด้านระบบงานด้านทะเบียนประวัติ ระบบการตรวจสอบเวลาการปฏิบัติงาน ระบบการพัฒนาและฝึกอบรมบุคลากร และระบบงานสวัสดิการต่างๆ

แนวตอบกิจกรรม 1.3.3

แนวโน้มการใช้เทคโนโลยีของสหกรณ์แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ

- การปรับปรุงรูปแบบการทำงานของสหกรณ์ ระบบสารสนเทศได้เข้ามาใช้ภายในสหกรณ์ และส่งผลต่อกระบวนการทำงาน เช่น การใช้ระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

- การสนับสนุนการดำเนินงานเชิงกลยุทธ์ ระบบสารสนเทศจะผลิตสารสนเทศที่สำคัญเพื่อที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจแก่ผู้บริหารของสหกรณ์ในการสร้างความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันได้

- อุปกรณ์เครื่องมือในการดำเนินงาน ระบบสารสนเทศที่นำมาใช้ในสหกรณ์นั้น เพื่อสะดวกต่อการใช้งานและมีประสิทธิภาพนั้นจะต้องมีการออกแบบเอกสารโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ เช่น การออกแบบผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าหรือการควบคุมการผลิต

- การเพิ่มคุณภาพของงานโดยคอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลได้เข้ามามีบทบาทต่อการทำงานในสำนักงานมากขึ้นอีกทั้งยังมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาซอฟต์แวร์เพื่อสามารถรองรับการทำงานของคอมพิวเตอร์สมัยใหม่อีกด้วย

- เทคโนโลยีการติดต่อสื่อสาร ปัจจุบันคอมพิวเตอร์ได้ถูกพัฒนาให้มีความสามารถ โดยเชื่อมต่อเป็นระบบเครือข่ายเพื่อที่จะแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านคอมพิวเตอร์ทั้งจากภายในและภายนอกสหกรณ์ โดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องของระยะทาง เช่น เครือข่ายอินเทอร์เน็ต และเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

แบบประเมินผลตนเองหลังเรียนหน่วยที่ 1

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง “แนวคิดเกี่ยวกับระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการสหกรณ์”

คำแนะนำ ขอให้นักศึกษาอ่านคำถาม แล้วเขียนวงกลมล้อมรอบข้อคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

-
1. ในยุคปัจจุบันได้มีการดำเนินธุรกิจการค้าซื้อขายสินค้าผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งเรียกว่าอะไร
    - (1) e-Government
    - (2) e-Service
    - (3) e-Auction
    - (4) e-Commerce
    - (5) e-Revenue
  2. ข้อใดไม่ใช่ความสำคัญของระบบสารสนเทศ
    - (1) การเพิ่มคุณภาพในการบริการลูกค้า
    - (2) สามารถเพิ่มความได้เปรียบในการแข่งขัน
    - (3) การผลิตสินค้าใหม่และการขยายสายการผลิต
    - (4) สามารถที่จะสร้างทางเลือกในการแข่งขัน
    - (5) เป็นแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
  3. จากคำกล่าวที่ว่า “งานที่เกิดขึ้นจากการประมวลผลข้อมูลและถูกเก็บในลักษณะของแฟ้มข้อมูล โดยการทำงานจะต้องทำพร้อมกันทีเดียวทั้งแฟ้มข้อมูล” เราเรียกว่าอะไร
    - (1) การประมวลผลแบบกลุ่ม
    - (2) การประมวลผลข้อมูล
    - (3) ระบบฐานข้อมูล
    - (4) ระบบผู้เชี่ยวชาญ
    - (5) การประมวลผลแบบเชื่อมต่อตรง
  4. ข้อใดไม่ใช่กระบวนการตัดสินใจและการแก้ปัญหา
    - (1) การใช้ความคิด
    - (2) การออกแบบ
    - (3) การวิเคราะห์ปัญหา
    - (4) การนำไปใช้
    - (5) การติดตามผล
  5. ระบบสารสนเทศในข้อใดที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาในการตัดสินใจปัญหาที่มีความซับซ้อนเกินกว่าจะตัดสินใจเพียงคนเดียวได้ โดยระบบจะนำสารสนเทศที่เลือกมาใช้สำหรับแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้ได้คำตอบตามที่ผู้บริหารต้องการ
    - (1) ปัญญาประดิษฐ์
    - (2) ระบบผู้เชี่ยวชาญ
    - (3) ระบบสำนักงานอัตโนมัติ
    - (4) ระบบสารสนเทศเพื่อผู้บริหารระดับสูง
    - (5) ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ

6. การดำเนินการที่ยากที่สุดของกระบวนการพัฒนาระบบสารสนเทศคือข้อใด
- (1) การศึกษาหาความเป็นไปได้
  - (2) การสำรวจและรวบรวมข้อมูลจากระบบเดิม
  - (3) การวิเคราะห์ระบบ
  - (4) การออกแบบระบบ
  - (5) การพัฒนาและการติดตั้ง
7. ข้อใดคือข้อกำหนดมาตรฐานในระหว่างการพัฒนาและจัดทำเอกสาร
- (1) ความรับผิดชอบ
  - (2) การพัฒนาระบบ
  - (3) การลดต้นทุน
  - (4) ความสมเหตุสมผล
  - (5) ไม่มีข้อใดถูก
8. ข้อใดคือการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้วิธีการศึกษาในรูปแบบใหม่ เพื่อกระตุ้นความสนใจแก่ผู้เรียนโดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อในการสอน
- (1) CAI
  - (2) CAL
  - (3) CAT
  - (4) CSR
  - (5) ถูกทั้งข้อ 1 และ ข้อ 2
9. ข้อใดคือการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการตลาด
- (1) ระบบ CSR
  - (2) ระบบบริหารลูกค้าสัมพันธ์
  - (3) ระบบการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์
  - (4) ระบบการวางแผนการผลิต
  - (5) ระบบควบคุมการผลิต
10. ข้อใดคือแนวโน้มของการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาสหกรณ์
- (1) การฝึกอบรมบุคลากร
  - (2) การใช้ระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์
  - (3) การลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ
  - (4) การพัฒนาคุณภาพการผลิต
  - (5) ถูกทั้งข้อ 1 และข้อ 2

เฉลยแบบประเมินผลตนเองหน่วยที่ 1

ก่อนเรียน	หลังเรียน
1. (3)	1. (4)
2. (5)	2. (5)
3.(5)	3. (1)
4. (1)	4. (3)
5. (3)	5. (2)
6. (2)	6. (3)
7. (4)	7. (1)
8. (5)	8. (5)
9. (3)	9. (2)
10. (3)	10. (5)

บรรณานุกรม

กิตติ ภัคดีวัฒนกุล (2549) คัมภีร์ระบบสารสนเทศ บริษัท เคทีพี คอมพ์ คอนซัลท์ กรุงเทพฯ
 ณัฐพันธ์ เขจรนนท์ ไพบูลย์ เกียรติโกมล (2549) ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ บริษัทซีเอ็ด
 ยูเคชั่น จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ

พิเชษฐ ศิริรัตน์ไพศาลสกุล ระบบปฏิบัติการ: Operating System บริษัทซีเอ็ด ยูเคชั่น จำกัด
 (มหาชน) กรุงเทพฯ

“หลักในการพัฒนาพัฒนาระบบสารสนเทศ” ค้นคืนวันที่ 15 ธันวาคม 2553 จากเว็บไซต์เว็บ:
http://classroom.hu.ac.th/courseware/ComApp/System/ch4_5.html

“ความหมายและความสำคัญของระบบสารสนเทศ” ค้นคืนวันที่ 30 ตุลาคม 2553 จากเว็บไซต์เว็บ:
<http://krusunanta.net/main/chapter-1/chapter1-sub1>

“การจัดการระบบสารสนเทศ” ค้นคืนวันที่ 9 พฤศจิกายน 2553 จากเว็บไซต์เว็บ:
<http://elearning.northcm.ac.th/mis/lesson.asp?LessonID=8>

“เป้าหมายของระบบสารสนเทศ” ค้นคืนวันที่ 15 มกราคม 2554 จากเว็บไซต์เว็บ:
<http://jittpanyaphong.tripod.com/Page2.htm>

“ขั้นตอนในการเพิ่มคุณค่าสูงสุดของสารสนเทศ” ค้นคืนวันที่ 18 มกราคม 2554 จากเว็บไซต์เว็บ:
<http://www.vcharkarn.com/varticle/40718>